

Asie - Zakavkazsko

Povrch

- **velmi hornatá oblast** (pohybuje se min. kolem 1000 m nad mořem)
- pohoří: Velký Kavkaz, Malý Kavkaz
- Kolchidská nížina
- Apšeronský poloostrov
- nejvyšší hora regionu je Schara (5 201m)
- **Ararat** (5 137 m) na hranici s Tureckem (podle biblických příběhů zde přistála **Noemova archa**)

Vodstvo

- **časté zemětřesení**
- z východu ohraničena oblast **Kaspickým mořem**, ze západu **Černým mořem**
- jezero Sevan (Arménie)
- řeky Araks a Kura

Podnebí

- **mírný až subtropický** podnebný pás
- převažují ale **vysokohorské podmínky**
- u pobřeží Černého moře hodně srážek
- od pobřeží Kaspického moře málo srážek
- ze severu srážkový stín - Kavkaz

Příroda

- díky **různorodosti krajiny** zde žije mnoho druhů zvířat a rostlin
- původní endemit bažant obecný
- kozorožec kavkazský
- dále několik jedinců **levharta perského** nebo medvěda hnědého

HOSPODÁŘSTVÍ

poměrně zaostalé země vyčerpané válkami

v zemědělství pracuje asi 40 % obyvatel
pěstuje se víno, čaj, citrusy, tabák, obiloviny,
bavlna

těžba ropy (největší zásoby má Azejbajdžán na Apšeronském poloostrově), mědi a manganu
v **Gruzii těžba zlata** - v minulosti oblast známá jako **Kolchida** (podle řecké mytologie sem plul Jáson s Argonauty pro zlaté rouno)

OBYVATELSTVO

neustálé spory, Arménská genocida
(údajně první v dějinách)

vnitřní nepokoje v Gruzii – tři
autonomní oblasti Abcházie, Jižní
Osetie a Adžárie
spory Arménie s Azerbajdžánem o
Náhorní Karabach

oblast byla **do roku 1991 součástí
SSSR**, poté osamostatnění
náboženství: křesťanství a islám
nejznámějšími pokrmy regionu
jsou ázerbajdžánský kebab a šašlik

Zakavkazsko– historie a současnost

- Území někdejších ruských sovětských republik
  - **Jeden z národnostně a geopoliticky nejkomplikovanějších regionů Asie**
  - Historicky na styku ruské pravoslavné a muslimské kultury
  - Součástí carského Ruska od 19. stol., samostatnost po rozpadu SSSR (1991)
  - Dnes střetávání se **geopolitického vlivu** Ruska a západního světa

- **Strategická poloha regionu**

Ze severu ohraničeno Kavkazem, z východu Kaspickým mořem, ze západu Černým mořem

Snaha získat vliv v tomto regionu **Rusko** (posílení vlivu v zakavkazské Asii), **USA** (odříznutí Ruska od středního východu – ropa, plyn)

STÁTY

V regionu se nachází **6 států**:

celosvětově uznávané státy jako **Arménie (Jerevan)**, **Ázerbajdžán (Baku)**, **Gruzie (Tbilisi)** a další 4 sporné státy **Abcházie**, **Jižní Osetie**, **Adžárie** a **Náhorní Karabach**

Hospodářství je závislé na Rusku

Ázerbajdžán – ropa, chov bource morušového, hedvábí

Gruzie, Arménie – čaj, tabák, víno

Politická mapa Zakavkazska
včetně všech sporných států

Gruzie

Rozloha: 69 700 km²

Počet obyvatel: 4 630 841

Historie a současnost

Od roku 1864 součástí Ruska, v roce 1991 samostatnost

90. léta – **občanská válka** a separatismus Abcházie a Jižní Osetie

2008 – **válka s Ruskem o Jižní Osetii**

Obyvatelstvo

83% tvoří **pravoslavní Gruzínci**, v horách menšiny muslimů, Arménů a džvaristů (specifická sekta)

Ekonomika

Agrární země s rozvinutým potravinářským průmyslem (čaj, subtropické plodiny)

Zemí vede **strategický ropovod** spojující kaspické a černomořské pobřeží

Arménie

Rozloha: 29,743 km²

Počet obyvatel: 3 262 200

Historie a současnost

Roku 301 zavedeno křesťanství a státní apoštolská církev (nejstarší na světě a dodnes samostatná)

20. léta – **válka s Tureckem** (arménská menšina v Turecku)

Od 80. let spory s Ázerbajdžánem o **Náhorní Karabach** (většinu tvoří Arméni)

Obyvatelstvo

98% tvoří **křesťanští Arméni**, četné menšiny v Turecku a Ázerbajdžánu

Ekonomika

Významná industrializace za dob SSSR, dnes hlavním artiklem **potraviny a polotovary**

Zaostalá agrárně-průmyslová země
Zemi významně poškodil rozpad SSSR a válka s zemětřesení v 80. letech

Ázerbajdžán

Rozloha: 86 600 km²

Počet obyvatel: 9 165 000

Historie a současnost

Ve 13. stol. centrem mongolské říše v Kaspické oblasti (odtud muslimský vliv)

Počátek 20. stol. **těžba ropy v Baku** (dynamický rozvoj ekonomiky) – **světové centrum ropného průmyslu**

Spory s Arménií o Náhorní Karabach

Obyvatelstvo

88% tvoří muslimové (převládají šíitští)

Poměrně značný vliv ruské menšiny (kvalifikovanější profese)

Ekonomika

Základem je těžba ropy v okolí Baku (ve 20. letech největší producent ropy na světě)

Poměrně značný hospodářský růst – významné obchodní vazby na Rusko

Sporná území v Zakavkazsku

Náhorní Karabach

4400 km², 145 000 obyvatel

Území v Ázerbajdžánu, které je obýváno převážně křesťanskými Armény

Jižní Osetie

3 900 km², 70 000 obyvatel

Na jihu Kavkazu **na území Gruzie** – snahy Ruska spojit toto území se Severní Osetií (je na jeho území)

Po roce 2008 **okupováno Ruskem**

Abcházie

8 665 km², 240 000 obyvatel

Pokusy o nezávislost již v 80.

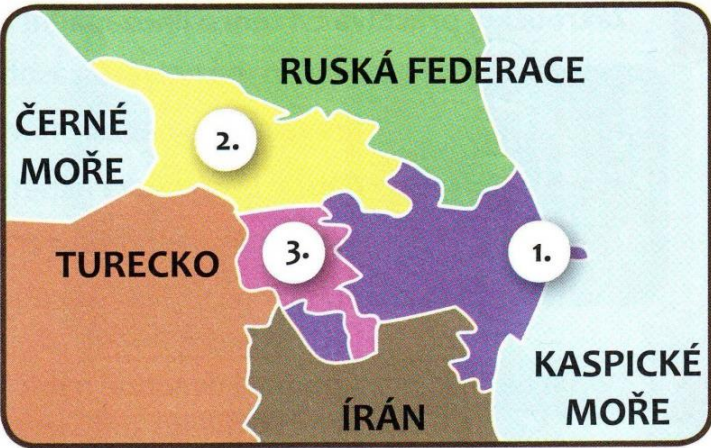
letech, pak **válka s Gruzií**

V roce 1993 vyhlásila nezávislost.

Dnes je **uznána jen několika státy OSN**

Zakavkazsko – úkoly:

Vyplň s pomocí atlasu tabulku.

stát	1.	2.	3.
hlavní město			
rozloha			
počet obyvatel			
náboženství			

Úkoly k vypracování

Z uvedeného seznamu vyber ta území, která jsou sporná –neuznaná za státy:

Abcházie, Arménie, Ázerbajdžán, Čečensko, Gruzie, Jižní Osetie, Náhorní Karabach.

Státy Zakavkazska jsou velmi bohaté na nerostné suroviny – nížiny kolem řek jsou zase velmi vhodné pro zemědělství. Za pomoci prezentace, atlasu vyber hlavní těžené suroviny, chovaná zvířata a pěstované rostliny:

Těžené suroviny: ropa, zemní plyn, hnědé uhlí, černé uhlí, rtuť, stříbro, měď, železné rudy, mangan

Chovaná zvířata: koně, ovce, kozy, bourec morušový, velbloudi, včely

Pěstované suroviny: len, čajovník, rýže, tabákovník, bavlník, citrusy

Hora **Ararat** jako bájná hora je spojena se starodávným příběhem zmiňovaným také v Bibli. O jaký příběh se jedná?